

FGU
Syd- og Vestsjælland

Bevarelse af BIEN

FGU Syd- og Vestsjælland

Projekt til bevarelse af Danmarks ældste Marstal-galease M/S BIEN

Baggrund?

M/S BIEN – den ældste tilbageværende Marstal Galease fra 1898 - ligger i dag i Korsør Havn i forlængelse af Korsør Fæstning og Værftet, som er en afdeling under FGU Syd- og Vestsjælland.

Under den tidligere produktionshøjskole i Korsør, som nu er en del af FGU Syd- og Vestsjælland har der været et udviklingsprojekt, der havde til formål at købe og istandsætte sejlskibet BIEN og dermed få muligheder for sejlads i større omfang med elever, samt medvirke til at bevare Bien. Projektet blev formelt overdraget til FGU i forbindelse med lukning af produktionsskolerne august 2019, og dannelse af den nye uddannelse FGU.

Det overordnede formål er maritime uddannelsesaktiviteter for FGUs elever, både i forbindelse med renoveringen og den efterfølgende brug af skibet. Skibet tilstedeværelse i Korsør havn vil tillige understøtte byens maritime islet og historie og andre aktiviteter i samarbejde med lokalsamfundet. Med dannelse af den nye organisation FGU Syd- og Vestsjælland, som dækker kommunerne Vordingborg, Næstved og Slagelse er der skabt en mulighed for flere unge. Samtidig kan der når skibet skal i almindelig drift også skabes mulighed for sejlads mellem havnene i Korsør, Vordingborg og Næstved, og alle steder kan Bien indgå ved særlige event, som lejrskoleskib m.m..

Byrådet i Slagelse Kommune har godkendt en samlet anlægsbevilling på 3,4 mio. kr. til køb og renovering af skibet.

PROJEKTETS FORMÅL

Projektet har til formål at give eleverne læring under den omfattende istandsættelse, og efterfølgende fungere som skoleskib for FGU, tour skib for skoler og turister, repræsentationsskib, fisketure, ... Det islandske ordsprog "Drengen bygger skibet, skibet bygger drengen" er en del af projektets kerne. Projektet skal først og fremmest bruges til at vi ruste de unge til uddannelse og beskæftigelse, og her med skibet Bien som udgangspunkt. Men også være et aktiv på den maritime front for den hjemhørende kommune.

M/S B, i videst muligt omfang, til sit oprindelige udseende.

Ombygningen skal foregå på FGU værftet i Korsør i et praksisnært uddannelsesforløb for unge, der har brug for alternative indlæringsmetoder. Det vil en flerårig proces at føre skibet tilbage til oprindelig form. Målet er M/S Bien skal fremstå i bedste håndværksmæssig standard.

OM SKIBET

M/S BIEN – Danmarks ældste tilbageværende Marstal-galease

M/S BIEN er hjemmehørende i Korsør og ligger som byens eneste og Danmarks ældste tilbageværende Marstal galease (fra 1898) i forlængelse af Korsør Fæstning og Værftet.

Skibet fungerer nu som privat forretning, der sejler med lystfiskere og lejrskoler, og sælger maritim turisme i form af lokale tjenester, såsom sejlads for virksomheder, for offentlige institutioner samt for private selskaber m.v.

Ejeren er nu på en alder, hvor han ønsker at stoppe. Skibet vil således kunne blive solgt "ud af byen", så fremt dette ikke lykkes at skabe dette projekt.

BIEN er godkendt til at sejle med 40 dagsgæster og 26 overnattende gæster (ekskl. Mandskab).

Skibets historie og tilhørsforhold til Korsør

1898-1949:

I en artikel i Berlingske Tidende d. 9. september 1950 blev der fortalt om 3 gamle Marstalskuder, der omkring år 1900 blev bygget i byen på Ærø.

De tre skibe hed BIEN, SVIP og HERCULES og blev bygget af skibsbyggeren Lars Bager til en søn og 2 svigersønner. De 3 skibe var imidlertid ikke ens, så der opstod misundelse mellem svigerdøtrene. BIEN måtte på bedding og forlænges en smule for at oprette familieidyllen.

Lars Bager overlod til en anden søn af samme navn at bygge skibene, og det var vældig godt kram. To af dem var i 1950 stadig velgående. De var ikke bygget til at være hurtigsejlere. I forhold til længden var de meget brede. Det betød, at man kunne hænge alle de sejl på, man ville.

BIEN blev bygget først og givet til svigersønnen Andreas Petersen, der boede i Dronningestræde i Marstal, og som ejede skibet fra 1898 til 1949.

1949-1954:

Skibet var ejet af D. V. Jørgensen, Fjellebroen på Sydfyn.

1954-1985:

Skibet var ejet af skibsførerne Poul og Børge Jørgensen, Kerteminde. BIEN var som stenfisker med til at bygge Halsskov Færgenhavn og NATO-havnen og høfderne fra NATO-havnen i Korsør og ned til Kobæk ved Skælskør, samt færgenhavnene ved Rødby og Puttgården.

1985-:

I 1985 blev BIEN solgt til Korsør Sportsfiskerservice. Børge Jørgensen havde alderen til at afhænde, men var ikke klar til at gå på pension. Aftalen var, at Børge skulle være skipper om bord, men helbredet holdt desværre ikke. Han døde af kræft kort tid efter.

Korsør Sportsfiskerservice ansatte en skibstømrer og startede en ombygning af skibet, hvorefter skibet kunne godkendes til sejlads af forskellig art, herunder med utilpassede unge, der gennem praktisk arbejde kunne finde sig selv.

UDPLUK AF BIENS AKTIVITETER

10. okt. 1984 var BIEN med, da Vestsjælland skulle markedsføres til jyderne.

August 1987 blev BIEN lejet af fagforbundet NNF, Fyn fagligt rundt. Meningen var at fremme viden om fagligt arbejde og arbejde imod racisme.

25. maj 1989. Artikel i Ærø Venstreblad: Vestsjællands Turistkreds har chartret BIEN med en udstilling om Vestsjælland.

30. april 1992 foretog BIEN en sejlads til Estland med bl.a. hospitalsudstyr. Alt materiale var indsamlet af unge tilknyttet jobcentret i Skælskør.

1990. Lige efter murens fald kom mange DDR-fiskeklubber herop. Vi lavede sammen med Korsør Turistbureau et fremstød. Det gav pote. De kom i ca. 15 år. Herefter var de kommet til penge og valgte at rejse længere ud i verden efter andre oplevelser.

Uge 30 i 1990 sejlede BIEN ud med IPA, Det Internationale Politi. Børn af politiet har i 25 år sejlet en lejrskolesejlads i denne uge.

Sommeren 1991 var BIEN med til optagelserne af børnefilmen "Historien om det levende lig". 2003 fik vi en henvendelse fra Kolonierne, Københavns Lærerforening om sejlads med københavnske børn i skoleferien. Dem sejlede vi med i 10 år, indtil sparekniven blev hevet frem.

Vi samlede på avisudklip i starten. Det er vi nok holdt op med. I år blev vi kontaktet af TV4, der gerne ville lave interview med nytårsfiskerne.

Ellers har vi sejlet med lejrskoler, lystfiskere, begravelser til søs, solnedgangsture for campingpladsen, eftermiddagsture for hoteller, private arrangementer, fødselsdage, firmature, polterabends, team-

FGU SVs MARITIME FOKUS I PROJEKTET

Ejerskabet af den historiske galease skal danne grundlag for viderudvikling af maritime uddannelsesaktiviteter for elever på FGU.

Køb af skibet

BIEN har vi forkøbsret til, og der er forhandlet en pris. Prisen er fastsat efter forhandling og med udgangspunkt i uvildige skibskonsulenter vurdering.

Ombygning og reovering

I første omgang skal der foretages en ombygning og reovering af BIEN. Målet vil være, at BIEN opnår en standard og kvalitet, som giver respekt for klassisk bådebyggerhåndværk og sender et signal om Danmarks stolte traditioner som sejlernation.

Til at gennemføre ombygningen og reoveringen etablere FGU et praksisnært uddannelsesforløb for unge, som har brug for indlæring med praktisk udgangspunkt, og som kan inspirere dem til at kvalificere sig yderligere inden for håndværk og særligt indenfor bådebyggerhåndværket. Varighed ca. 3 år.

Sejlende værksted Når ombygningen er afsluttet, etablerer FGU med BIEN som ramme et sejlende aktivitet, hvor der indgår en målsætning om at få flere unge "tændt" på en søfartsuddannelse. Her vil de unge på egen krop opleve livet til søs, glæden ved sejlads og det særlige arbejdsfællesskab ombord på et skib.

BIEN har en størrelse, som - i forhold til skolens andre både - kan have større "besætning" med til søs, og mulighederne for overnatning ombord betyder, at der kan tages på længere togter som lejrskoleskib f.eks for folkeskoleelever, for FGUs elever m.m. . Bien skal kunne bruges til udlejning i forbindelse med event, repræsentation, m.m.. I ombygningsfasen - de kommende 3 år - skal arbejdes målrettet på de kommende drift. Herunder udvikling af særlige tilbud med undervisningsforløb til søs, undervisningsmaterialer, diverse pakke-tilbud alt fra fiskeri til havmiljø, samt beskrivelse af alle øvrige tilbud som vil blive en del af BIENS kommende drift.

BIEN vil indgå som et værkstedstilbud på FGU i tilknytning til Værftet. Inden for gældende juridiske og økonomiske rammer vil skolen kunne forestå alt, hvad der vedrører de elever, der tilknyttes BIEN, og som undervises og arbejder på skibet, ligesom man gør i dag med eleverne på FGUs øvrige værksteder på institutionens 4 skoler.

FGU'S MARITIME PROFIL

FGU har en stærk maritim profil opbygget i tiden som en del af Korsør ProduktionsHøjskole

Vi har eget værft, som bygger, reparerer og vedligeholder skibe og joller og sejler i nogle af dem.

Værftet er nybygget - indviet i 2014 - og beliggende i Korsør Havn ved Fiskerihavnen - på det sted på havnen, hvor der gennem generationer har været et træskibsværft, og hvor der fortsat er tilgang til en aktiv bedding.

Værftet arbejder med såvel nybygninger som renoveringer af et bredt udvalg af skibstyper og funktioner. Ligesom beddingen giver muligheder for udefra kommende opgaver, hvor de unge kommer til at arbejde med direkte kundekontakt.

Kvaliteten i arbejdet er på niveau med andre værfter, og vi er derfor også godkendt af det faglige udvalg for maritime uddannelser til at uddanne bådebyggerlærlinge. Vejen til målet er en anden for vores lærlinge, men til den afsluttende svendep prøve måles de med samme "tommestok" som andre lærlinge.

Se på de næste sider eksempler på skibe, restaureringer og nybygninger på værftet.

WHIMBREL

FGU ejer skibet WHIMBREL som er en over 100-årig "dame" med 200 kvadratmeter sejl, der er blevet total-renoveret på daværende produktionshøjskole.

WHIMBREL ligger til kaj tæt ved Værftet. De unge der er tilknyttet værftet sejler i sæsonen med båden.

Whimbrel forventes sat til salg, når vi får mulighed for at sejle med Bien.

PANDORA

Udover WHIMBREL har skolen tilknyttet PANDORA, der blev bygget af Sletten Bådværft og finansieret af det maritime faglige udvalg, som repræsenterer arbejdsgivere og arbejdstagere inden for de maritime uddannelser.

PANDORA er en demonstration af det fineste maritime håndværk, som Danmark kan præstere, og skibet har været fremvist som sådan overfor udlandet.

Daværende Korsør Produktionshøjskole modtog PANDORA som anerkendelse af de oprindelige projektpartnere og vil fremover have skibet under sine vinger

PROJEKT KANONJOLLE

Værftet afsluttede i august 2019 bygning af en tro kopi efter originaltegninger af et af de småfartøjer, som spillede en stor rolle under krigen mod England i årene 1807-14. Der er tale om genopførelse af et stykke kulturhistorie, der også har stor lokalhistorisk betydning for Korsør.

En kanonjolle var et orlogsfartøj med sejl og årer og var en vigtig fartøjstype for Flåden fra 1600-tallet og frem til slutningen af 1800-tallet. Særligt efter den engelske overtagelse af det meste af den fælles dansk-norske flåde i 1807 blev der bygget en stor kanonbådsflåde. Kanonjollen var den dansk-norske betegnelse for den mindste type af kanonbåde. Det er en 11,4 meter lang og 3 meter bred jolle, med en besætning på 24 mand, heraf 18 roere. Kanonjollen bliver armeret med 1 stk. 24 punds kanon fra 1800-tallet.

Projektet har stor støtte fra lokalsamfundet, fra de mange borgere i Korsør som i gennem tiden har haft tilknytning til havet, fra Flådestationen i Korsør, Marinekorpset m.fl.

Nedenfor model af den kanonjolle, som Værftet er i gang med at bygge.

Til højre foto fra Værftet, hvor man kan se, hvor langt man er med skibsbygningen i efteråret 2016, her set fra agter og med den kanon, skolen har modtaget til projektet fra Flådestationen.

BIEN

anno 1898